

Vypraveno

dne 30.11.2016 BT.

PŘÍLOHA

Ministr vnitra
Milan Chovanec

MVCRP010KS8G

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
30.11.2016
dne:
podpis:
DL

V Praze 28. 11. 2016
Č. j.: MV-109952-4/VS-2016

Z

Naturalizace v České republice (GA15-07626S)
podle zákona č. 186/2013 Sb.

prac. č.: 1074r

Rozhodnutí

Ministr vnitra jako příslušný správní orgán podle ustanovení § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“), přezkoumal na základě včasného rozkladu, který podal

, nar. Moskva – Rusko, státní občan Ruska, trvale bytem 602 00 Brno, Pellicova 648/33, (dále též „žadatel“), zastoupen

š- advokátkou, se sídlem (dále jen „právní zástupkyně“), rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru všeobecné správy, (dále jen „Ministerstvo vnitra“), ze dne 25. 5. 2016, č. j.: VS-8585/835.3/2-2014, kterým nebylo podle ustanovení § 11 a ustanovení § 22 odst. 3 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), vyhověno jeho žádosti o udělení státního občanství České republiky, a rozhodl takto:

Podle ustanovení § 152 odst. 5 písm. b) správního řádu se rozklad **z a m í t á**.

O d ů v o d n ě n í:

I.

Prostřednictvím Krajského úřadu Jihomoravského kraje požádal žadatel dne 13. 8. 2014 o udělení státního občanství České republiky. Žadatel je rozvedený, s bývalou manželkou má dvě děti, syna nar. a dceru nar. , ba jsou státními občany České republiky. Žadatel má na území České republiky povolen trvalý pobyt ke dni 2. 2. 2001. V České republice se dle svého vyjádření v dotazníku a ve svém životopise zdržuje od roku 1999 a podniká zde prostřednictvím několika obchodních společností.

II.

Ministerstvo vnitra po provedeném důkazním řízení a po komplexním zvážení veškerých podkladů pro vydání rozhodnutí konstatovalo, že vzhledem ke skutečnosti, že žadatel má v České republice povolen trvalý pobyt ode dne 2. 2. 2001, splňuje podmínku stanovenou v § 14 odst. 1 písm. a) zákona o státním občanství České republiky.

Žadatel rovněž splňuje podmínku stanovenou v § 14 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, neboť se na území České republiky skutečně zdržoval, s výjimkou krátkodobých cest do zahraničí, v posledních 5 letech.

Výpisem z evidence Rejstříku trestů, který si v souladu s § 22 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky vyžádalo Ministerstvo vnitra, žadatel prokázal trestní bezúhonnost ve smyslu § 14 odst. 3 tohoto zákona. Vzhledem ke své pobytové situaci neprokazuje trestní bezúhonnost v zahraničí.

Doložením osvědčení o vykonání zkoušky znalosti z českého jazyka, základní znalosti ústavního systému a základní orientace v kulturně-společenských, zeměpisných a historických reáliích České republiky pro účely nabytí státního občanství České republiky žadatel prokázal rovněž splnění podmínek stanovených v § 14 odst. 4 a 5 zákona o státním občanství České republiky.

Z listinných podkladů dále vyplývá, že žadatel splňuje též podmínku stanovenou v § 14 odst. 6 zákona o státním občanství České republiky, neboť nebylo zjištěno, že by nerespektoval své zákonné povinnosti na úseku vstupu a pobytu cizinců na území České republiky, veřejného zdravotní pojištění, sociálního zabezpečení, důchodového pojištění, zaměstnanosti, daní, cel, odvodů a poplatků, vyživovací povinnosti vůči dětem nebo veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které je přihlášen k pobytu.

Žadatel splňuje i podmínku stanovenou v § 14 odst. 7 zákona o státním občanství České republiky, neboť prokázal výši a zdroje svých příjmů za období posledních 3 let předcházejících podání žádosti, i podmínku podle § 14 odst. 8 uvedeného zákona, když prokázal, že v tomtéž období výrazně a bez vážných důvodů nezatěžoval systémy státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi.

V souladu s § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky si Ministerstvo vnitra vyžádalo stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb (dále též „bezpečnostní služby“). Na základě těchto stanovisek vyšlo najevo, že žadatel ve smyslu uvedeného ustanovení tohoto zákona ohrožuje bezpečnost státu. Ministerstvo vnitra proto žádost zamítlo z důvodu bezpečnosti státu, jak vyplývá z citovaného ustanovení zákona o státním občanství České republiky.

III.

Proti zamítavému rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. 5. 2016, které bylo právní zástupkyní žadatele doručeno dne 26. 5. 2016, podal žadatel jejím prostřednictvím včasný blanketní rozklad, jež následně dne 16. 6. 2016 doplnila o odůvodnění.

Rozkladové námitky žadatele se dají shrnout následovně:

Ministerstvo vnitra jako správní orgán I. stupně porušilo žadatelovo právo na spravedlivý proces, když mu postupem podle § 36 odst. 3 správního řádu neumožnilo seznámit se s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim.

Podle tvrzení právní zástupkyně v rozkladu nebyl prvostupňový spis veden způsobem, kterým je správní orgán povinován podle § 17 správního řádu; právní zástupkyni byly předloženy listiny bez obálky spisu a soupisu všech jeho náležitostí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy. Účastník řízení proto pojal důvodné pochybnosti, zda byla stanoviska bezpečnostních služeb skutečně vyžádána. Pokud byla stanoviska skutečně vyžádána a posléze poskytnuta, pak proto, že účastníkovi řízení nebyl předložen kompletní spis včetně soupisu všech jeho součástí, není ani zřejmé, zda jsou tato stanoviska utajované povahy, či nikoli, a i v případě, že jde o listiny nesoucí utajované informace, je třeba takové listiny uvést podle § 17 odst. 1 správního řádu do soupisu spisu. Právní zástupkyně s ohledem na výše uvedené namítá, že tvrzení Ministerstva vnitra ohledně ohrožení bezpečnosti státu nemá oporu ve spise jí předloženém.

Právní zástupkyně dále konstatuje, že ustanovení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky je zúžením práva žadatelů o státní občanství na spravedlivý proces a je v rozporu s Listinou základních práv a svobod. Má za to, že jde o ustanovení diskriminační povahy, kdy oproti jiným žadatelům o udělení státního občanství, kterým je jejich žádost rovněž zamítnuta, správní orgán žadateli nesdělí ani skutkové důvody zamítnutí, ani své správní uvážení. V této souvislosti poukazuje na povinnost správního orgánu podle § 68 odst. 3 správního řádu uvést své úvahy, kterými se řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí. Podle právní zástupkyně je tak účastník řízení zkrácen nejen na svém právu znát skutkové důvody zamítnutí žádosti, ale de facto i na svém právu podat opravný prostředek, neboť je mu na základě ustanovení § 22 odst. 3 odepřena realizace jeho povinnosti a současně i práva namítat, v čem konkrétně spatřuje nezákonnost rozhodnutí.

Právní zástupkyně uzavírá, že účastníkovi řízení není známo, že by měl svou činností na území České republiky ohrožovat bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví nebo majetkové hodnoty, a navíc je mu znemožněno získat informace, zda skutečně existují taková stanoviska, nebo zda je rozhodnutí správního orgánu I. stupně projevem jeho libovůle. Je mu odepřeno právo znát skutkové důvody a činnost správního orgánu je navíc vyjmuta podle ustanovení § 26 zákona o státním občanství České republiky ze soudního přezkumu. V souvislosti s naposled citovaným zákonným ustanovením právní zástupkyně zdůrazňuje, že žadatel je připraven hájit svá práva postupem podle § 65 a násl. soudního řádu správního v návaznosti na čl. 36 odst. 2 větu poslední Listiny základních práv a svobod.

IV.

O rozkladu proti rozhodnutí Ministerstva vnitra rozhoduje podle ustanovení § 152 odst. 2 a 3 správního řádu ministr vnitra na základě návrhu rozkladové komise. Rozklad posoudila rozkladová komise ministra vnitra.

Důvodem pro zamítnutí žádosti byla skutečnost, že stanoviska, která je Ministerstvo vnitra povinno si podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky v řízení o udělení státního občanství České republiky vyžádat, obsahovala informaci, dle níž žadatel ohrožuje bezpečnost státu. V souladu s posledně citovaným ustanovením zákona o státním občanství České republiky se tato

stanoviska nestávají součástí spisu, pokud obsahují utajované informace. Podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky se v případě, že v řízení vyjde na základě stanoviska Policie České republiky nebo zpravodajské služby, které obsahuje utajované informace, najevo, že žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty, v odůvodnění rozhodnutí pouze uvede, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu. V případě žadatele byl takovýto závěr učiněn. Ve smyslu citovaného ustanovení bylo proto v odůvodnění předmětného rozhodnutí pouze uvedeno, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.

S ohledem na podstatu argumentace uplatněné žadatelem v rozkladu považuje ministr vnitra za potřebné podrobně se v posuzovaném případě zabývat následujícími právními aspekty uplatnění postupu předvídaného v § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

Předně je třeba poukázat na fakt, že zmiňované bezpečnostní služby svá stanoviska vyhotovují v intencích zájmů uváděných v § 13 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, tj. posuzují, zda z hlediska jejich poznatků může být žadatel tzv. bezpečnostním rizikem ve vazbě na možné udělení státního občanství. Negativní stanovisko je pak vydáváno v případě, že dotčená bezpečnostní služba k závěru o existenci takového rizika na základě svých poznatků v konkrétní situaci dospěje. Každé negativní stanovisko je vydáváno na úrovni ředitele příslušné zpravodajské služby nebo zvláštní složky Policie České republiky, případně jeho zástupce. Je tudíž garantováno, že závěr o bezpečnostním riziku pro Českou republiku spojený s osobou žadatele je založen na ověřených poznatcích a skutečnostech.

V obecné rovině je nutno dále konstatovat, že stanoviska bezpečnostních služeb nejsou závaznými stanovisky ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu. Ministr vnitra v rámci řízení o rozkladu přezkoumává tato stanoviska ve vazbě na konkrétní situaci žadatele, požadavky zákona o státním občanství České republiky, správního řádu a další dotčené právní normy, jakož i s přihlédnutím k judikatuře vnitrostátních i mezinárodních soudů. Ustanovení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky ve vazbě na § 26 tohoto zákona přitom zakládá speciální procesní režim týkající se těch stanovisek bezpečnostních služeb, která na základě utajovaných informací obsahují negativní závěr ve věci udělení státního občanství České republiky žadateli z důvodu bezpečnostního rizika. Jsou-li naplněny podmínky pro použití zvláštní právní úpravy, jak je tomu v posuzovaném případě, musí se tato úprava aplikovat a nelze použít úpravu obecnou. Poukazy právní zástupkyně v rozkladu na tuto obecnou úpravu (ve správním řádu) jsou tak zcela liché. To platí zejména pro námitku, že stanoviska bezpečnostních služeb nebyla uvedena ve smyslu § 17 odst. 1 správního řádu do soupisu prvostupňového spisu. Tato úvaha samozřejmě předpokládá, že uvedená stanoviska jsou součástí spisu; to ovšem výslovně vylučuje zvláštní úprava v ustanovení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky.

Na řízení o žádostech o udělení státního občanství České republiky samozřejmě dopadají s výjimkou shora uvedeného obecná procesní ustanovení

správního řádu. Proto ministr vnitra k námitce právní zástupkyně týkající se nevedení prvostupňového spisu v souladu s § 17 správního řádu podotýká, že pokud by tomu tak skutečně bylo, nepochybně jde o porušení procesních pravidel. Stejně tak je porušením procesních pravidel i to, pokud účastník řízení není ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu seznámen s podklady pro rozhodnutí a není mu umožněno, aby se k těmto podkladům vyjádřil. V daném případě by však bylo více než formálním přístupem z výše uvedeného dovozovat nezákonnost vydaného rozhodnutí, nakolik byla žadatelova žádost zamítnuta na základě negativního stanoviska bezpečnostní služby, se kterým, spolu s úvahami Ministerstva vnitra, se na základě shora citovaného ustanovení zákona o státním občanství České republiky žadatel neseznamuje a jež není ani součástí správního spisu.

K námitce žadatele, že nebyl seznámen se skutkovými důvody zamítnutí žádosti ani s úvahami Ministerstva vnitra při jejich hodnocení, je nutno uvést, že toto seznámení by znamenalo popření základního účelu zákona č. 412/2005 Sb. Na nemožnost seznámit se stanovisky obsahujícími utajované informace pak logicky navazuje formulace odůvodnění rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství z důvodů negativních stanovisek bezpečnostních služeb obsahujících utajované informace (§ 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky). Nemělo by smysl vylučovat ze státoobčanského spisu tato stanoviska a následně jejich obsah uvést do odůvodnění zamítavého rozhodnutí.

Z hlediska ochrany základních bezpečnostních zájmů státu představuje tento zákonem upravený postup ve srovnání s obecnými předpisy o správním řízení legitimní a přiměřené omezení procesních práv účastníka řízení a obsahových náležitostí odůvodnění rozhodnutí. Nelze připustit, aby žadatel, který dle zjištění orgánů uvedených v § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky ohrožuje základní bezpečnostní zájmy státu, měl možnost seznámit se s obsahem stanovisek Policie České republiky a zpravodajských služeb, jež obsahují utajované skutečnosti. Uvedení takovýchto skutečností souvisejících s ohrožením bezpečnosti státu, jeho svrchovanosti a územní celistvosti, demokratických základů, životů, zdraví, nebo majetkových hodnot v odůvodnění rozhodnutí by mělo za následek prozrazení utajovaných informací, což by ve vazbě na ochranu základních bezpečnostních zájmů bylo nesporně krajně nežádoucí. V takovém případě zákonná úprava zajišťuje, aby žadatel z odůvodnění zamítavého rozhodnutí zjistila alespoň základní informaci o tom, co bylo důvodem zamítnutí její žádosti.

V této souvislosti lze zmínit i Výkladovou zprávou komise expertů pro státní občanství k Evropské úmluvě o státním občanství, v níž se v komentáři k čl. 11 uvádí, že v případě rozhodnutí dotýkajících se národní bezpečnosti má být poskytováno pouze minimum informací (v angl. originále „*For decisions involving national security, only a minimum amount of information has to be provided.*“). Z tohoto hlediska pak lze považovat i takovouto základní informaci za nezbytné minimum informací.

Pouze pro úplnost pak ministr vnitra podotýká, že s obdobnou úpravou, jako má Česká republika, se lze setkat i v jiných státech stejného právního okruhu, jako je Česká republika. Příkladmo lze jmenovat tyto státy:

- Polsko, kde se rozhodnutí opírající se v zákonem stanovených případech o bezpečnostní důvody neodůvodňují (čl. 107 Zákoníku správního řízení ze 14. 7. 1960 */Kodeks postępowania administracyjnego/, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s čl. 31 a 36 zákona o státním občanství z 2. 5. 2009 /Ustawa o obywatelstwie polskim/).*
- Dánsko, kde může Parlamentní naturalizační komise o neudělení státního občanství (naturalizaci) v případech možné bezpečnostní hrozby pro Dánsko rozhodnout bez odůvodnění rozhodnutí a možnosti odvolání.

V souvislosti s námitkou, že uvedeným postupem v mezích ustanovení § 22 odst. 3 ve spojení s § 26 zákona o státním občanství České republiky bylo žadateli upřeno právo na spravedlivý proces, ministr vnitra dále poznamenává, že výše zmíněná omezení procesních práv účastníka řízení, vyplývající z § 22 odst. 3 zákona o státním občanství České republiky, považuje za ústavně konformní. Je sice pravda, že žadateli nejsou známy konkrétní důvody, které k vydání negativního stanoviska vedly, jeho právu na spravedlivý proces je však přesto poskytnuta ochrana přiměřená okolnostem případu. Žadatel ví, že zamítavé rozhodnutí stojí na negativním stanovisku některé bezpečnostní služby. Má též možnost proti tomuto závěru brojit podáním rozkladu, což ostatně učinil. Důvody, na nichž bylo zamítavé rozhodnutí Ministerstva vnitra založeno, jsou v řízení o rozkladu přezkoumávány i bez toho, že by je účastník řízení přesně znal. Žadatelovo právo obhajovat svá práva a zájmy je tedy v potřebném rozsahu zachováno, samozřejmě při respektování specifík daného případu (tedy dopadu do bezpečnostních zájmů České republiky).

Ministr vnitra rovněž zdůrazňuje princip, nyní výslovně zakotvený v § 12 zákona o státním občanství České republiky, podle něhož na udělení státního občanství České republiky není právní nárok, jak již dříve opakovaně v řadě rozhodnutí potvrdil Ústavní soud i Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2006, sp. zn. 3 As 32/2005, a navazující usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2007, sp. zn. II. ÚS 624/06, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. 4 As 142/2013. Přitom je třeba vzít v úvahu, že osobě, již bylo uděleno státní občanství České republiky, toto občanství (na rozdíl od řady jiných států) nelze odejmout proto, že je bezpečnostním rizikem pro český stát. Proto je nutno případné bezpečnostní riziko před udělením státního občanství České republiky vážit obzvlášť pečlivě.

V intencích shora rozebrané právní úpravy ministr vnitra v rámci řízení o rozkladu opětovně posoudil negativní stanovisko příslušné bezpečnostní služby. Vyhodnotil důvody zmiňovaného negativního stanoviska ve vazbě na osobní situaci žadatele a zkoumal, zda bezpečnostní riziko u něj trvá. Vzal v úvahu, jaký dopad může mít pro žadatele skutečnost, že mu nebude státní občanství České republiky uděleno a jaké by naopak mohly být případné negativní dopady pro Českou republiku, pokud by mu státní občanství uděleno bylo. Po posouzení všech těchto skutečností dospěl k závěru, že bezpečnostní riziko u žadatele přetrvává a je takového charakteru, že brání udělení státního občanství České republiky.

S odkazem na výše uvedené důvody ministr vnitra s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodl způsobem uvedeným ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 152 odst. 4 správního řádu nelze odvolat.

ministr vnitra

